

Prevence

Je nutné vysvětlit dětem, že ke zneužití patří i situace, kdy se ho dospělý vůbec nedotkne, ale přesto mu ubližuje, např. mu ukazuje svoje genitálie, onanuje před ním, nutí ho se dívat na pornografické filmy, časopisy nebo fotografie.

Dítě musí vědět, jak odmítnout požadovanou službu či pomoc neznámému člověku, která se má realizovat na odlehlem místě. Čím více budeme při poučování dětí otevřenější, tím větší jim dáme šanci na přežití, a tím větší budou mít možnosti vyjít z osudového setkání se zdravou kůží.

Policie ČR 158

Linka bezpečí 800 155 555

Tísňové volání z mobilního telefonu 112

napsala:

Mgr. Jaroslava Hanušová

VIOD

U Pergamenky 1511/3, 170 00 Praha 7

tel.: +420 266 710 375, +420 266 722 231, fax: +420 266 722 231

© Vzdělávací institut ochrany dětí + Mgr. Jaroslava Hanušová

www.jp.d.viod.eu.com

Tento projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hlavního města Prahy.

Komerční sexuální zneužívání dětí (CSEC)

Formy CSEC:

Dětská prostituce, Dětská pornografie, Sexuální turistika

Dětská pornografie

Dětská pornografie je definována jako zvukový nebo obrazový materiál, který používá děti v sexuálně implicitním kontextu. Zahrnuje výrobu, rozšiřování nebo používání takového materiálu. Revoluce v přenosu a distribuci pornografie znamenal v 90. letech počítač (internet). Odhalení je znemožněno tím, že elektronický přenos pomáhá maskovat identitu odesílatele a chrání jeho anonymitu. Pornografie vede k porušení práv dítěte. Pornografie používá obrázky chlapců i dívek mladšího i staršího věku.

Dětská prostituce

Prostituci se rozumí poskytování sexuálních služeb za úhradu – nejčastěji peněžní, ale i formou protislužby, za získání společenské pozice apod. Prostituce se v ČR soustřeďuje zejména do velkých měst (především do Prahy, Brna) a příhraničních oblastí se Spolkovou republikou Německo, s Rakouskem a v ojedinělých případech s Polskem (Český Těšín, Náchod). Prostituce dětí a mladistvých blízkých věku patnácti let je vysoce organizovaná a dobře utajovaná trestná činnost. Zákazníci i kuplíři jsou si plně vědomi, že se dopouštějí závažného trestného činu. Rada společností zahrnuje prostituci do své struktury a pod svou kontrolu.

Sexuální turistika

Sexuální turistika představuje poměrně nový jev, který částečně souvisí se zvýšením počtu lidí cestujících služebně nebo provozujících zahraniční turistiku. Často turisté ospravedlňují své chování tvrzením, že sexuální styk s dětmi je v této kultuře přijatelnější a že lidé z této země netrpí v sexuální oblasti stejnými komplexy jako oni. Nicméně jednou z nejzávažnějších příčin sexuálního vykořisťování dětí v kontextu turistiky je to, že k nim mají turisté velice snadný přístup.

Minimální věková hranice

Trestní zákon je nejsilnější zbraní, kterou stát disponuje v boji proti společensky nebezpečnému chování a která byla vždy používána k potírání sexuálního zneužívání dětí. Existují tři hlavní typy zákonných opatření v této oblasti:

- minimální věková hranice;
- zákonná opatření proti svedení;
- zákonná opatření proti sexuálnímu kontaktu z pozice autority.

V dnešní době mají všechny právní systémy světa minimální věkovou hranici. Nejnižší věkový limit je 12 let, nejvyšší 17 let. Většinou je hranicí věk 14, 15, 16 let.

V ČR je uzákoněn věk 15 let.

Anatomické panenky

Z důvodu zlepšení komunikační schopnosti mezi dospělým a dítětem vznikly loutky pro děti – anatomické panenky (demonstrační pomůcky), dnes již obecně známé jako Jája a Pája. Princip projektu Jája a Pája vychází z toho, že hra je vlastní všem dětem. Tyto panenky se liší od běžných tím, že mají genitálie a otvory, které jsou na lidském těle.

Kam se obrátit?

Především je to síť linek důvěry, které poskytují i konzultační činnost a mají informace o aktuálních psychosociálních službách v regionu. Orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), krizová centra pro děti, centra psychosociální pomoci, PPP (pedagogicko-psychologická poradna), pracoviště klinických psychologů pak mohou ve spolupráci s dalšími odborníky (lékaři, sociálními pracovníky, speciálním pedagogem, policií, justicí) poskytnout speciální systémovou pomoc. Obvykle se nejedná o jednorázový, izolovaný zákrok.

SEXUÁLNÍ ZNEUŽÍVÁNÍ

vzdělávání dospělých

Definice sexuálního zneužívání (CSA)

Dospělí by měli vědět, že sexuální zneužívání není jen pohlavní styk s dítětem. Měli by vědět, že sexuálně bývají zneužívána nejen děvčata, ale i chlapci, a že těmi, kdo zneužívají, nejsou výhradně muži, ale zneužívat mohou i ženy.

Jen výjimečně je dítě zneužito cizím člověkem. Většinou se tak stane, je-li ponecháno bez dozoru, zůstává-li večer dlouho venku, je-li příliš důvěřivé k cizím lidem apod. Na tyto situace můžeme dítě připravit a učit ho, jak se chránit, aby ke zneužití nedošlo. Většinou jsou děti zneužívány dospělými, kteří dítě dobře znají a dítě k nim má důvěru. Bývají to rodiče, nevlastní rodiče, starší sourozenci, příbuzní, známí, učitelé, vedoucí nejrůznějších zájmových kroužků či dětských táborů. V těchto případech učíme děti znát dobré a špatné dotyky, dobrá a špatná tajemství. Dodáváme jim odvahu říci ne, kdyby se jich někdo chtěl nevhodným způsobem dotýkat či jinak ubližovat.

Formy sexuálního zneužívání dětí

Kontaktní a nekontaktní

Nekontaktní sexuální chování zahrnuje:

verbální sexuální návrhy; sexuální exploatace dítěte – zneužití dítěte pro dětskou pornografii; expozice genitálu eventuelně masturbace; exhibicionismus; voyerismus – sexuální vzrušení při pozorování nahého nebo svlékajícího se dítěte.

Kontaktní sexuální chování zahrnuje:

Nepenetrativní aktivity

- dotýkání se, mazlení na genitálu nebo prsou předměty, rukou, genitálem (jak přes oblečení, tak na nahém těle).

Penetrativní aktivity

- sexuální proniknutí prsty nebo předměty do genitálu

Další důležité dělení, zvláště s ohledem na řešení traumatu, je na intrafamiliární: sexuální zneužívání v rodině (incest, nevlastní otec, matka, adoptivní otec, dědeček, vlastní sestra, bratr, nevlastní bratr, strýc, teta); a extrafamiliární: sexuální zneužívání mimo rodinu (učitel, soused, ten, kdo se o dítě stará, osoba známá dítěti, osoba známá rodině, matčin přítel, otcova přítelkyně, jiný příbuzný, dobrý rodinný přítel).

Dle původu abusora (pachatele), lze sexuální zneužívání rozdělit:

A. abusor je osoba cizí

- sexuální zneužívání „prosté“, bez prvku komerce;
- komerční sexuální zneužívání (CSEC).

B. abusor pochází z rodiny oběti

- incestní sexuální zneužívání, bez prvku komerce;
- komerční sexuální zneužívání.

Aby sexuální chování mohlo být označeno za zneužívání, mělo by splňovat tři podmínky:

- aktér je mnohem starší a zralejší než dítě;
- je v pozici autority nebo v pečovatelském vztahu k dítěti;
- aktivity vymáhá silou nebo podvodem (např. dítě nutí, aby se pachatele dotýkalo).

Kdo se může stát obětí?

Je nutno konstatovat, že zneužívání dětí nezná žádných hranic. Může k němu dojít v každém prostředí, v každé společenské vrstvě a ve všech lidských rasách.

Rizikové děti:

- děti mladších věkových skupin
- děti emočně deprivované, v rodině opomíjené, děti, jejichž rodiče jsou násilní vůči sobě i dětem
- děti, které jsou fyzicky či psychicky handicapované
- děti, jejichž matka je často delší dobu mimo domov
- děti, jejichž matka má dalšího partnera
- děti, jejichž rodiče pijí alkohol a zneužívají drogy
- děti žijící s psychotickým rodičem
- děti, kteří nevědí, že jejich tělo patří jen jim a nikdo, tedy ani rodič, na ně nemá právo sahat

